

Elektriciteit delen via een energiegemeenschap

Facilitator « Energiedelen en Energiegemeenschappen »

1. WAAROM ELEKTRICITEIT DELEN?	1
1. TOEGANG TOT EEN REDELIJKERE EN STABIELERE PRIJS VAN ELEKTRICITEIT	1
2. DE TRANSFORMATIE VAN HET ENERGIESYSTEEM VERSNELLEN	2
2. ENERGIEDELEN VIA EEN ENERGIEGEMEENSCHAP	2
1. WAT IS EEN ENERGIEGEMEENSCHAP ?	2
2. HOE WERKT HET IN DE PRAKTIJK ?	5
3. DE VOORBEREIDENDE STAPPEN VOORDAT HET DELEN BEGINT	7
1. PROJECTDEFINITIE	7
2. DE DIMENSIONERING VAN HET PROJECT	8
3. ADMINISTRATIEVE PROCEDURES	10
4. TECHNISCHE UITVOERING	13
4. STAPPEN ZODRA HET DELEN BEGINT	13
1. WIE BEHEERT HET DELEN ?	13
2. FACTURERING AAN DEELNEMERS	13
3. BETALING EN FACTURATIE VAN GEREGLUEERDE KOSTEN	14
5. VERGEMAKKELIJKEN VAN DE UITVOERING EN VAN HET BEHEER VAN HET DELEN	14
6. WOORDENBOEK VAN GEMEENSCHAPSLEDEN	15

1. WAAROM ELEKTRICITEIT DELEN ?

Tot nu toe was de enige manier voor een Brusselse consument om toegang te krijgen tot lokaal geproduceerde hernieuwbare elektriciteit, een individuele investering in een installatie voor hernieuwbare productie. Dit vereiste ten minste de nodige financiële middelen en een geschikte locatie.

Sinds 30 april 2022 maakt de elektriciteitsordonnantie¹ de activiteit van het delen van elektriciteit mogelijk, die dankzij haar collectieve dimensie de mogelijkheden om elektriciteit uit hernieuwbare, lokaal geproduceerde bronnen te produceren en te verbruiken, met verschillende voordelen uitbreidt.

1. TOEGANG TOT EEN REDELIJKERE EN STABIELERE PRIJS VAN ELEKTRICITEIT

In het algemeen is elektriciteit die uit hernieuwbare bronnen wordt opgewekt en lokaal wordt geproduceerd goedkoper dan elektriciteit die door traditionele elektriciteitsleveranciers wordt verkocht. Het kan tegen een stabielere prijs in de tijd worden verkocht, aangezien het niet afhankelijk is van externe factoren, zoals internationale conflicten of speculatie, die de prijs van bijvoorbeeld gas en olie beïnvloeden. Een ruimere toegang tot dit type elektriciteit is een reële kans voor de Brusselse consumenten om hun elektriciteitsfacturen beter onder controle te krijgen.

Door het verbruik aan te passen aan de lokale productie - voornamelijk overdag - en door bijvoorbeeld de productie van warm water voor huishoudelijk gebruik te elektrificeren (via een regelbare elektrische boiler of een warmtepomp) zullen de deelnemers meer gedeelde elektriciteit kunnen verbruiken en meer kunnen besparen op hun rekening.

¹ [Ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt](#) ("Electriciteitsordonnantie/OELEK")

Dit economische voordeel kan aan een sociaal voordeel worden gekoppeld wanneer het delen betrekking heeft op mensen die moeite hebben om hun elektriciteitsfacturen te betalen.

Door u aan te sluiten bij een regeling voor het delen van elektriciteit kunt u een deel van uw elektriciteitsbehoefte dekken tegen een **redelijke en stabielere prijs** in de tijd.

2. DE TRANSFORMATIE VAN HET ENERGIESYSTEEM VERSNELLEN

Het delen van energie draagt bij tot de energietransitie, omdat het consumenten meer mogelijkheden biedt om te investeren in hernieuwbare en lokaal geproduceerde energie, en zo de **decentralisatie** en **decarbonisatie** van de energieproductie versnelt.

Het stelt consumenten ook in staat hun verantwoordelijkheid te nemen voor het energievraagstuk door een beter begrip van energievraagstukken en zo hun energieverbruik beter te beheren.

Het delen van hernieuwbare elektriciteit versnelt **de productie van hernieuwbare elektriciteit** en de decentralisatie van het energiesysteem.

2. ELEKTRICITEIT DELEN VIA EEN ENERGIEGEMEENSCHAP

Delen binnen een energiegemeenschap is geschikt voor projecten met een groep mensen die het delen van elektriciteit willen organiseren op de schaal van een straat, een buurt of zelfs een groter gebied, zolang het binnen de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft.

In Brussel kan het delen van elektriciteit in drie soorten configuraties plaatsvinden:

- Peer-to-peer
- In eenzelfde gebouw
- Via een energiegemeenschap

Deelprojecten waarbij slechts twee natuurlijke of rechtspersonen betrokken zijn, kunnen de vorm aannemen van **delen via peer-to-peer**. Deelprojecten waarbij individuen en productie-installaties in hetzelfde gebouw betrokken zijn, kunnen de vorm aannemen van delen **binnen hetzelfde gebouw**. In tegenstelling tot delen binnen een energiegemeenschap, vereisen deze twee configuraties niet de oprichting van een rechtspersoon.

Meer info ?

[Infofiche "Elektriciteit delen binnen hetzelfde gebouw"](#)

[Infofiche "Peer-to-Peer Elektriciteit delen"](#)

1. WAT IS EEN ENERGIEGEMEENSCHAP?

De energiegemeenschap is een **nieuwe speler** op de energiemarkt.

Het stelt niet-professionele energieactoren - burgers, overheden en bedrijven - in staat samen een rol te spelen op de energiemarkt en activiteiten uit te voeren die tot nu toe waren voorbehouden aan de traditionele spelers op de energiemarkt (voornamelijk energieleveranciers en grote producenten).

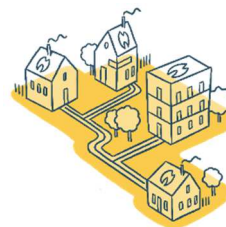

Om een energiegemeenschap op te richten, moet met name een **rechtspersoon worden** opgericht², waarvan de vorm vrij is (vzw, *coöperatieve vereniging*, enz.) en waarvan het hoofddoel is **milieu-, sociale of economische voordelen te** bieden aan haar leden of aan het Gewest, en kan dus niet enkel en alleen maar winst nastreven.

Deelname aan een energiegemeenschap is gratis en vrijwillig. Zij is gebaseerd op objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria. De energiegemeenschap is **autonoom**, zowel ten opzichte van haar individuele leden als ten opzichte van externe actoren. Deze autonomie wordt gegarandeerd in de statuten van de gemeenschap.

In Brussel zijn er **3 soorten** energiegemeenschappen :

- De hernieuwbare-energiegemeenschap
- De lokale energiegemeenschap
- De energiegemeenschap van burgers

Meer info ?

[Infofiche "Energiegemeenschappen"](#)

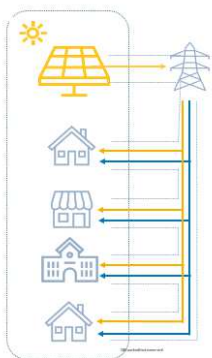
In het algemeen zijn energiegemeenschappen vooral bestemd voor **lokale, niet-professionele energiespelers**. Wat hun leden betreft, zijn er echter bepaalde nuances, afhankelijk van het type gemeenschap.

Type gemeenschap	HET DELEN VAN ELEKTRICITEIT ENERGIEGEMEENSCHAP		
	Hernieuwbare	Lokale	Van burgers
Elektriciteit	Hernieuwbaar	Hernieuwbaar	Hernieuwbaar of niet
Eigenaar van de opwekkingsinstallatie	De gemeenschap	De gemeenschap, een of meer leden of een derde	De gemeenschap

De verschillende categorieën leden die toegelaten worden tot elke energiegemeenschap worden gedefinieerd in de **6. Woordenboek van gemeenschapsleden**.

² Of een bestaande rechtspersoon gebruiken en zijn statuten aanpassen aan de eisen van het OELEK.

De hernieuwbare energiegemeenschap

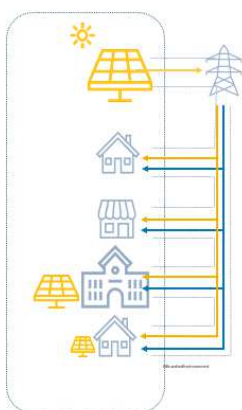
Wie ? Dit type gemeenschap laat alleen **burgers, lokale overheden** en/of **kleine en middelgrote ondernemingen** (KMO's) als leden toe. Voor bedrijven moet aan de volgende voorwaarde worden voldaan: *hun deelname aan één of meer energiegemeenschappen mag niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit vormen*. De effectieve controle van de gemeenschap voor hernieuwbare energie wordt alleen uitgeoefend door **leden** die zich bevinden **in de nabijheid** van de projecten die door de hernieuwbare energiegemeenschap ontwikkeld worden.

Delen wat? De elektriciteit die via dit type gemeenschap wordt gedeeld, moet afkomstig zijn van hernieuwbare bronnen.

Wie deelt ? De gemeenschap moet eigenaar zijn van de gedeelde energieproductiefaciliteiten. Ze heeft twee opties :

- **Nieuwe productiefaciliteiten** in eigen naam **kopen** ;
- Bestaande productiefaciliteiten verwerven via een **eigendomsoverdracht** van de productiefaciliteit die toebehoort aan een van haar leden of een derde, en met de derde partij een prijs overeenkomen voor de overdracht.

De lokale energiegemeenschap

Wie ? Dit type gemeenschap laat alleen **burgers, lokale overheden** en/of **KMO** als leden toe. De effectieve controle van de lokale energiegemeenschap wordt alleen uitgeoefend door **leden** die zich bevinden **in de nabijheid** van de projecten die door de lokale energiegemeenschap ontwikkelde worden.

Delen wat ? De elektriciteit die via dit type gemeenschap wordt gedeeld, moet afkomstig zijn van **hernieuwbare** bronnen.

Wie deelt ? De bijzonderheid van dit type gemeenschap ligt in het eigendom van de elektriciteitsproductiefaciliteiten :

- Ofwel is de **gemeenschap eigenaar** van de productiefaciliteiten (volgens de twee mogelijkheden die zijn uitgelegd in het geval van een hernieuwbare energiegemeenschap);
- Ofwel **één of meer leden van de gemeenschap** de productiefaciliteiten **in eigendom** hebben of er een gebruiksrecht op hebben.

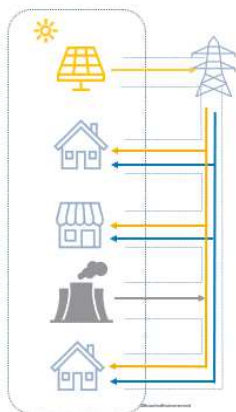
De derde partij investeerder

De lokale energiegemeenschap is het enige type gemeenschap dat het mogelijk maakt om een productiefaciliteit voor hernieuwbare energie te financieren door externe investeerder. Er zijn twee manieren om dit te doen :

- **De derde-investeerder draagt een recht om de faciliteit te gebruiken over** aan zijn klant, die lid is van de gemeenschap. Praktisch gezien betekent dit dat de klant van de externe investeerder die lid is van de gemeenschap, toegang heeft tot alle elektriciteitsproductie, d.w.z. zelfconsumptie en injectie, die dus binnen de gemeenschap gedeeld kan worden.
- De externe investeerder draagt alleen het zelfverbruik over aan zijn klant, en blijft houder van het injectiepunt. In dit geval moet de **derde-investeerder lid zijn van de lokale energiegemeenschap** om de injectie te kunnen delen. Hiervoor moet de derde-investeerder beschouwd worden als een KMO (zie

6. Woordenboek van gemeenschapsleden) en mag zijn deelname aan een Gemeenschap niet zijn voornaamste commerciële of professionele activiteit vormen.

De energiegemeenschap van burgers

Wie ? Elke **natuurlijke of rechtspersoon**, kan lid van dit type gemeenschap worden. De effectieve controle van de energiegemeenschap van burgers wordt echter alleen uitgeoefend door haar **leden die natuurlijke personen, lokale overheden of KMO zijn** waarvoor de energiesector **niet** het voornaamste gebied van economische activiteit is en die geen grootschalige commerciële activiteit uitoefenen.

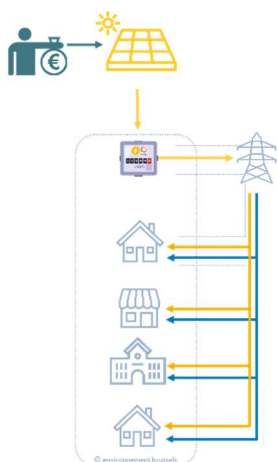
Delen wat ? De elektriciteit die door dit type gemeenschap gedeeld wordt, kan afkomstig zijn van **hernieuwbare en niet-hernieuwbare bronnen**. In dit type gemeenschap kan bijvoorbeeld elektriciteit van een gasgestookte warmtekrachtkoppelingseenheid worden gedeeld.

Wie deelt ? De gemeenschap moet eigenaar zijn van de gedeelde energieproductiefaciliteiten. Ze heeft twee opties :

- **Nieuwe productiefaciliteiten** in eigen naam **kopen** ;
- Bestaande productiefaciliteiten verwerven via een **eigendomsoverdracht** van de productiefaciliteit die toebehoort aan een van haar leden of een derde, en met de derde partij een prijs overeenkomen voor de overdracht.

2. HOE WERKT HET IN DE PRAKTIJK ?

Hoe wordt elektriciteit gedeeld ?

De installatie voor elektriciteitsproductie is via een kabel fysiek verbonden met een meter. Deze meter verbruikt fysiek een deel van de productie van deze installaties, zonder dat de elektriciteit naar het net loopt – en dus zonder geregleerde kosten³.

De hoeveelheid elektriciteit die niet op het niveau van deze meter wordt verbruikt (in het **geel** op het schema), wordt in het net geïnjecteerd en wordt "**injectie**" genoemd. Dit volume wordt gedeeld binnen de Energiegemeenschap.

Gedeelde elektriciteit loopt via het openbare distributienetwerk, wat betekent dat er **geregleerde kosten** betaald moeten worden (waaronder netwerkkosten en andere verplichte kosten). Het bedrag van deze netwerkkosten hangt af van de **perimeter van het deelproject** (zie: De perimeter van het deelproject bepalen).

De volume elektriciteit die in het net wordt geïnjecteerd maar niet wordt verbruikt door degenen die deelnemen aan het delen, het zogenaamde "**overschot van elektriciteit delen** ", kan door de gemeenschap (of door haar producerende leden in het kader van een lokale energiegemeenschap) aan een energieleverancier worden verkocht.

Binnen een gemeenschap kunnen meerdere productiefaciliteiten betrokken zijn bij een activiteit rond energiedelen.

Wat zijn de gevolgen voor de leverancier van de deelnemers?

Gedeelde elektriciteit zal niet alle elektriciteitsbehoeften van de deelnemers dekken. Daarom zullen zij elektriciteit moeten kopen van een leverancier (in het **blauw** weergegeven op het diagram) en zullen zij met deze leverancier een leveringscontract moeten onderhouden.

³ Distributie- en transmissienetwerkkosten, maar ook belastingen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van welke aard dan ook.

Hoe werkt het tellen van gegevens ?

Elektriciteit wordt niet gedeeld door het fysiek om te leiden, maar door het te berekenen.

De leden van de gemeenschap die deelnemen aan het delen moeten uitgerust zijn met **slimme meters**, die gratis geïnstalleerd worden door de distributienetwerkbeheerder, Sibelga. Indien extra aanpassingen nodig zijn kunnen hiervoor kosten aangerekend worden.

De volumes elektriciteit die door de consumenten worden verbruikt op het moment dat de productief-installatie elektriciteit in het distributienet injecteert, worden beschouwd als afkomstig van het delen van elektriciteit. Deze injectie- en verbruiksvolumes worden geteld per **kwartier** (elk kwartier). Sibelga is ook verantwoordelijk voor het uitlezen en één keer per maand het verzenden van de meetgegevens naar de deelbeheerder.

Deze meet- en meetactiviteit wordt uitgevoerd door Sibelga en impliceert de betaling van een vaste jaarlijkse vergoeding van € 10,15 exclusief btw⁴ voor elke deelnemer aan het delen van elektriciteit.

Het aandeel van gedeelde elektriciteit in het totale volume elektriciteit dat door de consumenten wordt verbruikt, hangt af van de hoeveelheid geïnjecteerde elektriciteit, het samenvallen van verbruiks- en injectietijden, en de toewijzingsmethode (zie Keuze van de verdeelmethode).

Wie kan deelnemen aan het delen?

De toegelaten types leden zijn specifiek voor elk van de gemeenschap-categorieën gewezen (zie Wat is een energiegemeenschap?). Voor deelnemers aan een activiteit voor het delen van elektriciteit binnen een gemeenschap gelden de volgende regels.

- Alle deelnemers aan het delen moeten **lid zijn** van de energiegemeenschap die het delen organiseert ;
- Omgekeerd zijn niet alle leden van een gemeenschap verplicht om deel te nemen aan het delen ;
- Een gemeenschap kan **verschillende activiteiten voor het delen** van elektriciteit organiseren, waarvan de perimeter kan variëren ;
- Er moeten minstens **twee leden** van de gemeenschap deelnemen, maar er is geen maximum aantal deelnemers ;
- Op dit moment is er geen technische oplossing voor het beheer van de deelname van een meter aan meerdere activiteiten van delen tegelijk.

Waar kan de gemeenschap haar productiefaciliteit vestigen?

Er zijn geen bindende regels op dit gebied. Een gemeenschap kan haar productiefaciliteiten installeren op een locatie die haar, een van haar leden of een derde partij toebehoort, met hun toestemming.

Als de gemeenschap geen eigenaar is van de site, heeft ze twee opties :

- Ofwel sluit ze de installatie aan op een nieuwe meter, waarvan zij de eigenaar is. Hiervoor moet ze Sibelga huurkosten betalen ;
- Ofwel sluit ze haar installatie aan op een meter die al op de betreffende locatie aanwezig is en waarvan zij niet de eigenaar is. Dit betekent dat de meterhouder een deel van de output van de installatie verbruikt. De gemeenschap kan dit eigenverbruik gratis aan de meterhouder verkopen of overdragen. De injectie, d.w.z. het deel dat niet geconsumeerd wordt, kan binnen de gemeenschap gedeeld worden.

⁴ Tarief van 2023, voor personen met een aansluitingscapaciteit van 56 kVA of minder.

3. DE VOORBEREIDENDE STAPPEN

1. PROJETDEFINITIE

Bepaling van de financieringswijze (voor niet-bestaande installaties)

Het delen van elektriciteit impliceert de financiering van elektriciteitsproductiefaciliteiten. Er zijn verschillende financieringsoplossingen beschikbaar voor de gemeenschap of haar leden : financiering uit eigen middelen, met behulp van een bank- of regionale lening, of via een derde investeerder.

De keuze van de financieringswijze kan de keuze van het type gemeenschap beïnvloeden. Elektriciteit die wordt opgewekt door productiefaciliteiten die door een derde-investeerder worden gefinancierd, kan alleen worden gebruikt in een lokale energiegemeenschap (zie [De lokale energiegemeenschap](#)). De andere twee types energiegemeenschappen (van burgers en hernieuwbare) staan alleen het delen van elektriciteit toe die geproduceerd is door installaties die tot de gemeenschap zelf behoren.

Ongeacht de gekozen financieringswijze profiteert de eigenaar van een installatie die elektriciteit uit hernieuwbare bronnen produceert van het steunmechanisme dat door het Brussels Gewest wordt gefinancierd : de groene certificaten. Dit ondersteuningssysteem garandeert een rendement op investering (van de productiefaciliteit) in 5 tot 7 jaar, waardoor het zeer aantrekkelijk is.

Meer info ?

[Infofiche over financieringswijzen](#)

Contacten installateurs (voor een nieuwe installatie)

Zodra de financieringswijze is vastgesteld, kan contact worden opgenomen met verschillende installateurs om offertes te verkrijgen voor de aankoop van apparatuur en de installatie ervan.

De drie Belgische gewesten hebben een systeem opgezet voor de certificering van betrouwbare installateurs van verschillende energieproductietechnologieën. Dit omvat [een lijst van gecertificeerde installateurs voor fotovoltaïsche systemen](#).

Identificatie van de productiefaciliteit (indien bestaande installatie)

Als de gemeenschap, of een van haar leden, al elektriciteitsproductiefaciliteiten bezit, moeten deze worden gelokaliseerd en moet de vermogen ervan worden vastgesteld.

Het type gemeenschap kiezen

Het type gemeenschap waarin uw project voor het delen van elektriciteit kan plaatsvinden, hangt af van de gekozen financieringsmethode, de hernieuwbare of niet-hernieuwbare aard van de gedeelde elektriciteit, de eigendom van de productiefaciliteiten en de leden die voor het project worden overwogen.

SOURCE NOT FOUND. Delen **binnen een energiegemeenschap** is geschikt voor projecten van gedeelde elektriciteit voor een groep mensen die het delen willen organiseren op de schaal van een straat, een buurt of zelfs een groter gebied, zolang dit binnen de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft.

Deelprojecten waarbij slechts twee natuurlijke of rechtspersonen betrokken zijn, kunnen de vorm aannemen van **delen via peer-to-peer**. Deelprojecten waarbij individuen en productie-installaties in hetzelfde gebouw betrokken zijn, kunnen de vorm aannemen van **delen binnen hetzelfde gebouw**. In tegenstelling tot delen binnen een energiegemeenschap, vereisen deze twee configuraties niet de oprichting van een rechtspersoon.

Meer info ?

[Infofiche "Elektriciteit delen binnen een gebouw"](#)

[Infofiche "Peer-to-Peer Elektriciteit delen"](#)

Deelnemers mobiliseren

Om deelnemers aan gedeeld gebruik te werven, kan een eerste oproep tot het indienen van blijken van belangstelling worden gedaan, waarbij **algemene informatie** wordt verstrekt over de beginselen van gedeeld gebruik binnen een energiegemeenschap.

Meer info ?

[Infofiche "Energiedelen"](#)

[Infofiche "Energiegemeenschappen"](#)

Zodra potentiële deelnemers algemene informatie hebben ontvangen, kan het nodig zijn om hen meer **specifieke informatie** over het betreffende project te geven. Cijfers over de verwachte kosten en besparingen voor de gemeenschap en haar leden kunnen bijvoorbeeld belangrijke elementen zijn om potentiële deelnemers voor het project te mobiliseren.

2. DE DIMENSIONERING VAN HET PROJECT

Schatting van de productie en het verbruik van elektriciteit

Zodra de potentiële leden van de gemeenschap zijn geïdentificeerd, zal een schatting van de volumes elektriciteit die door de gemeenschap (of haar leden in het geval van een Energiegemeenschap van burgers) worden geproduceerd en door haar leden worden verbruikt, een eerste idee geven van de hoeveelheid elektriciteit die zal worden gedeeld.

Op verzoek verstrekt Sibelga de injectie- en verbruiksgegevens van de betrokken meters: [Aanvraag van verbruiksgegevens](#)

Indien de productie-installatie nieuw is, kan een raming van de injectie worden gemaakt op basis van de capaciteit ervan, aangegeven op de offerte die u van de installateur ontvangt.

De perimeter van het deelproject bepalen

Ter herinnering: de gedeelde elektriciteit stroomt via het openbare elektriciteitsnet, hetgeen de betaling van **gereguleerde heffingen impliceert** (waaronder netheffingen en andere verplichte heffingen). Het bedrag van de netvergoeding **hangt af van de omvang van het gedeelde gebruik**.

De regulator van de energiemarkt voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, Brugel, heeft 4 categorieën gedefinieerd (A, B, C, D)⁵ voor het delen van elektriciteit, volgens de perimeters afhankelijk van het deel van het netwerk dat door het delen wordt gevraagd.

Hoe meer de gedeelde elektriciteit door verschillende gedeelten van het openbare net loopt, hoe dichter de netwerktarieven bij de conventionele tarieven zullen liggen. Omgekeerd geldt dat hoe beperkter de perimeter van het gedeelde netwerk is, hoe lager de netwerktarieven zullen zijn.

⁵ Van de kleinste tot de grootste perimeter : A. binnen hetzelfde gebouw, B. binnen dezelfde laagspanningscabine, C. binnen dezelfde hoogspanningscabine, D. buiten de midden- en hoogspanningscabine.

 Om de perimeter van uw elektriciteitsdeling te bepalen, kunt u een aanvraag indienen bij Sibelga om [plannen van het elektriciteitsnet](#) te verkrijgen, waarbij u de adressen van de deelnemers opgeeft.

 Meer info ?
Brugel [webpagina](#) gewijd aan netwerkstarieven

Als bij het delen verschillende perimetercategorieën betrokken zijn, is het bedrag van de netwerkkosten dat overeenkomt met de breedste categorie van toepassing op alle deelnemers aan de deelactiviteit.

Keuze van de verdeelmethode

Er moet een **methode** worden vastgesteld **voor de toewijzing van** het gedeelde elektriciteitsvolume, waarbij aan Sibelga wordt aangegeven hoe het gedeelde volume over hetzelfde kwartier tussen de deelnemers moet worden verdeeld.

Sibelga biedt verschillende methoden aan in het aangifteformulier voor het delen van elektriciteit:

- o *Vast, enkelvoudig of meervoudig*: de consument ontvangt voor elke tijdseenheid hetzelfde percentage van de injectie;
- o *Pro rata verbruik*: het aan elke deelnemer toegewezen volume hangt af van het belang van zijn of haar verbruik in verhouding tot het verbruik van alle deelnemers;
- o *Hybride*: de verdeling vindt plaats over twee ronden, waarvan de eerste vast is en de tweede naar rato van het verbruik.

De deelnemers kunnen een nieuwe methode voorleggen aan Sibelga, die de toepassing ervan kan weigeren indien de voorgestelde methode uit technisch of financieel oogpunt onredelijk wordt geacht.

 Meer info ?
De [webpagina](#) van Sibelga over verdeelmethodes

Het bedrijfsmodel en de prijs van gedeelde elektriciteit definiëren

Het definiëren van het economisch model voor gedeeld gebruik kan helpen bij het vaststellen van een verkoopprijs voor gedeelde elektriciteit. Bij het definiëren van dit model moeten de verschillende inkomsten en uitgaven in verband met het delen worden geïdentificeerd en moet worden besloten hoe deze in de verkoopprijs tot uiting zullen komen.

De inkomsten uit het delen zijn minimaal de volgende:

- De verkoop van groene certificaten⁶ ;
- De verkoop van gedeelde elektriciteit ;
- Het overschot van het aandeel verkopen aan een leverancier

De uitgaven in verband met de verdeling zijn als volgt:

- Gereguleerde kosten: netwerkkosten en verplichte kosten ;
- De afschrijvings- en onderhoudskosten van de opwekkingsinstallatie;
- Beheersvergoedingen voor het delen;
- De lokale energiegemeenschap maakt het mogelijk om de injectie die geproduceerd wordt door de installatie van één of meer van haar leden te delen, zonder dat de gemeenschap noodzakelijkerwijs eigenaar is van de productie-installatie. Dit betekent dat de gemeenschap de injectie koopt van het lid of de leden in kwestie en er een prijs voor vaststelt.

Een deel van de opbrengst van de verkoop van gedeelde elektriciteit kan in een fonds worden gestopt (waarmee energierenovatiwerkzaamheden in het gedeelde gebouw zouden kunnen worden gefinancierd).

⁶ Uitsluitend in het geval van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of elk type warmtekrachtkoppeling (warmtekrachtkoppelingssystemen op fossiele energie zullen vanaf 2025 geen groenestroomcertificaten meer krijgen).

Op basis van het gekozen bedrijfsmodel wordt **de prijs voor de verkoop van gedeelde elektriciteit** vastgesteld door de deelnemers. Deze prijs kan tussen de deelnemers worden gedifferentieerd volgens bepaalde criteria (bijvoorbeeld het inkomensniveau). Deze differentiatie moet echter naar behoren worden gemotiveerd, op straffe van discriminatie en derhalve van strijdigheid met de beginselen van het OELEK die de gedeelde activiteit reguleren.

Simulaties van de besparingen van elk van de deelnemers kunnen worden gemaakt met behulp van een door de facilitator ontwikkeld instrument.

Meer info ?

Tool voor het berekenen van bedrijfsmodellen en voor prijsdefinitie beschikbaar op aanvraag bij de Facilitator.

3. ADMINISTRATIEVE PROCEDURES

Het type rechtspersoon kiezen dat moet worden opgericht

Om een energiegemeenschap op te richten, moet met name een **rechtspersoon worden** opgericht, waarvan de vorm vrij is (vzw, coöperatieve vereniging, enz.).

Ter herinnering : de energiegemeenschap moet als hoofddoel hebben **milieu-, sociale of economische voordelen te** bieden aan haar leden of aan het Gewest, en kan dus niet enkel en alleen maar winst nastreven.

Deelname aan een energiegemeenschap is gratis en vrijwillig. Zij is gebaseerd op objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria. De energiegemeenschap is **autonoom**, zowel ten opzichte van haar individuele leden als ten opzichte van externe actoren. Deze autonomie wordt gegarandeerd in de statuten van de gemeenschap en houdt bijvoorbeeld in dat het principe van 1 lid = 1 stem wordt nageleefd.

De onderstaande tabel bevat een samenvatting van de belangrijkste verschillen tussen de vzw en de coöperatie, de twee soorten juridische entiteiten die het meest geschikt zijn voor de oprichting van een energiegemeenschap op basis van de doelstellingen die ze nastreeft.

	COÖPERATIE VERENIGING	VZW
OPRICHTING	 Authentieke akte	 Authentieke akte of onderhands
FINANCIERING	 Kosten : 2500 € Bijdragen	 Kosten : 250 € Eventuele bijdragen
AANKOMSTEN/VERTREKKEN	 Vrije (terugbetaling)	 Voorwaardelijke inkomst Vrij uitstapje (terugbetaling)

Lid worden van een coöperatie staat vrij, maar vereist een kapitaalbreng. Bij het verlaten van de coöperatie wordt dit aandeel terugbetaald aan het vertrekkende lid.

Om lid te worden van een vzw, moet u een sollicitatie indienen. Leden kunnen gevraagd worden om een lidmaatschapsbijdrage te betalen. Deze wordt niet terugbetaald als het lid de vzw verlaat.

Oprichting van de rechtspersoon en opstellen van de statuten

Voor de oprichting van een rechtspersoon moeten de **statuten** worden opgesteld, waarin de voorwaarden voor het bestuur en de werking van de rechtspersoon worden vastgelegd.

De Brusselse ordonnantie over de elektriciteitsmarkt legt een minimuminhoud vast die in de statuten moet staan, namelijk :

- Bepalingen met betrekking tot de effectieve controle over de energiegemeenschap en de regelingen voor de uitoefening van stemrechten binnen de energiegemeenschap en, in het geval van een hernieuwbare energiegemeenschap en een lokale energiegemeenschap, de criteria aan de hand waarvan de voorwaarde van nabijheid wordt vastgesteld ;
- Bepalingen die de autonomie van de energiegemeenschap garanderen ten opzichte van haar individuele leden en andere marktspelers die op andere manieren met haar samenwerken ;
- Een beschrijving van de ecologische, sociale of economische doelstellingen van de energiegemeenschap ;
- Een beschrijving van de activiteiten die de energiegemeenschap kan uitvoeren ;
- Bepalingen met betrekking tot het gebruik van eventuele winsten die door de activiteiten van de energiegemeenschap worden gegenereerd. Deze bepalingen zorgen ervoor dat ecologische-, sociale of economische doelstellingen voorrang krijgen op het nastreven van financiële winst ;
- Bepalingen met betrekking tot toetredings- en uittredingsprocedures: deze procedures zijn transparant, objectief, eerlijk, niet-discriminerend en proportioneel ;
- Bepalingen met betrekking tot de overdracht en transmissie van aandelen en bijdragen van leden ;
- Bepalingen met betrekking tot de looptijd en ontbinding van de energiegemeenschap.

Meer info ?

Modelstatuten voor een energiegemeenschap beschikbaar bij de Facilitator

Het is mogelijk om een bestaande rechtspersoon te gebruiken zolang de doelstellingen en statuten voldoen aan de wettelijke vereisten.

Naast het opstellen van de statuten vereist de oprichting van een rechtspersoon nog andere administratieve stappen, afhankelijk van het gekozen type rechtspersoon: openen van een bankrekening, BTW-plicht, opstellen van een financieel plan, ondertekenen van notariële akten, enz.

Ondertekening van de overeenkomsten

Terwijl de werking van de gemeenschap geregeld wordt door haar statuten, moet de delingsactiviteit die ze organiseert geregeld worden door een overeenkomst, ondertekend tussen de gemeenschap en haar leden die deelnemen aan het delen.

Het opstellen van overeenkomsten brengt wat verkennend werk met zich mee, aangezien ze ten minste de volgende bepalingen moeten bevatten :

- De rechten en plichten van de ondertekenaars (de prijs van gedeelde elektriciteit, factureringsmodaliteiten, de methode voor het toewijzen van de gedeelde elektriciteit, regels die de bescherming van persoonlijke gegevens garanderen, enz.) ;
- Een bepaling die het recht van de ondertekenaars garandeert om de overeenkomst te beëindigen, zonder kosten en op voorwaarde dat aan de voorwaarden in de overeenkomst wordt voldaan ;
- De procedure die van toepassing is in geval van verzuim, waaronder ten minste het versturen van een herinnering en een ingebrekestelling.

Dit is de minimuminhoud, maar de ondertekenaars kunnen desgewenst andere bepalingen toevoegen.

Het sluiten van de overeenkomst gebeurt uitsluitend op vrijwillige basis en kan niet verplicht worden gesteld door een andere overeenkomst die de partijen bindt.

De lokale energiegemeenschap kan elektriciteit kopen die geproduceerd is door de installatie van één of meer van haar leden, om deze binnen de gemeenschap te delen. Er moet een koopovereenkomst worden ondertekend tussen de lid-producent en de gemeenschap.

Meer info ?

[Modelovereenkomst voor de deelactiviteit tussen een gemeenschap en een consumerend lid](#)
[Modelovereenkomst voor de deelactiviteit tussen een lokale energiegemeenschap en een producerend lid](#)

Verzoek om machtiging van Brugel

Het bestaan van een energiegemeenschap is onderworpen aan het toekennen van een vergunning die door Brugel wordt afgeleverd, waarmee de autoriteit de naleving controleert van de wettelijke vereisten die in de statuten van de gemeenschap zijn vastgelegd (leden, activiteiten, doelstellingen, enz.). Alvorens de vergunningsaanvraag in te dienen, moet de gemeenschap haar statuten hebben aangenomen en de voorlopige overeenkomsten hebben gesloten die de geplande activiteit zullen regelen. De [vergunningsaanvraag](#) moet worden ingediend op de Brugel-website.

Na afgifte is de toelating geldig voor een periode van 10 jaar, hernieuwbaar.

Publicatie van de statuten in het Belgisch Staatsblad

Zodra de oprichtingsdocumenten van de structuur zijn opgesteld en goedgekeurd door Brugel, moeten ze worden ingediend bij de griffie van de ondernemingsrechtbank met het oog op publicatie in het Belgisch Staatsblad en registratie bij de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Pas wanneer de toelating van Brugel is verkregen en de oprichtingsakten zijn neergelegd, heeft de gemeenschap een wettelijk bestaan.

Registreren bij Sibelga

Zodra de gemeenschap is opgericht en de overeenkomsten zijn ondertekend, zal de energiegemeenschap deze activiteit aangeven bij Sibelga via een [onlineformulier](#).

Via dit document ontvangt Sibelga alle informatie die het nodig heeft (de lijst van de deelnemers en hun meters, en de toewijzingsmethode enz.) om zijn taken in het kader van de sharing uit te voeren.

[Het technisch reglement](#) bepaalt de rechten en plichten van de energiegemeenschap ten opzichte van de distributienetbeheerder, Sibelga. Het is noodzakelijk ze te lezen vóór de ondertekening van de overeenkomsten tussen de gemeenschap en zijn deelnemers. De ondertekening van het aangifteformulier bij Sibelga impliceert immers de erkenning en aanvaarding van dit technisch reglement.

BTW-plicht

De BTW-plicht hangt af van het gekozen type rechtspersoon en de uitgevoerde activiteiten. In het algemeen zal een Energiegemeenschap die is opgezet in de vorm van een vzw of een coöperatie btw-plichtig zijn. Het zal echter in aanmerking komen voor de vrijstellingsregeling als de jaarlijkse omzet van de gemeenschap minder dan €25.000 bedraagt. In dat geval is de producent vrijgesteld van een aantal btw-verplichtingen. Hij hoeft bijvoorbeeld geen btw in rekening te brengen aan zijn afnemers, maar moet wel een lijst van zijn afnemers indienen bij de belastingdienst.

Meer info ?

[Infofiche over de fiscaliteit van het delen van energie en gemeenschappen](#)

4. TECHNISCHE UITVOERING

Installatie van nieuwe productiemiddelen (indien nog niet geïnstalleerd)

Indien nodig worden er nieuwe elektriciteitsproductie-installaties geplaatst.

Installatie van slimme meters

Ter herinnering: elke deelnemer aan het delen moet uitgerust zijn met een slimme meter. Sinds 1er januari 2023 kan elke netgebruiker aan Sibelga vragen om gratis een slimme meter te installeren. Sibelga zal de meter vervangen binnen vier maanden na de aanvraag.

Na de installatie activeert Sibelga automatisch de uitleesfunctie op afstand, zodat de injectie- en verbruiksgegevens kunnen worden doorgegeven.

Meer info ?

[De website van Sibelga](#) over slimme meters

4. STAPPEN ZODRA HET DELEN IS GESTART

1. WIE BEHEERT HET DELEN ?

De gemeenschap wordt standaard beschouwd als de enige contactpersoon van Sibelga en is als dusdanig verantwoordelijk voor het beheer van het delen (facturatie van deelnemers, beheer van in- en uitgangen van leden, enz.). Hij kan deze taken echter geheel of gedeeltelijk delegeren aan een derde : de beheerder van het delen. De energiegemeenschap kan de juridische verantwoordelijkheid voor de betaling van de gereguleerde kosten echter niet overdragen aan Sibelga. Met andere woorden, in geval van niet-betaling van deze kosten zal de enige contactpersoon altijd de gevolgen moeten dragen.

2. FACTURERING AAN DEELNEMERS

Met behulp van slimme meters leest Sibelga elk kwartier de door elke deelnemer geïnjecteerde en verbruikte elektriciteitsvolumes af. Op basis van de gekozen distributiemethode stuurt Sibelga naar de gemeenschap de gegevens over het elektriciteitsverbruik die voortvloeien uit de verdeling van elke deelnemer, evenals het bedrag van de bijbehorende gereguleerde kosten.

Op basis van de gegevens die Sibelga ontvangt, stelt de gemeenschap de facturen op en stuurt ze naar de deelnemers. Ze moet ook toezien op de betaling van deze facturen en de stappen ondernemen die voorzien zijn in de uitwisselingsovereenkomst in geval van niet-betaling.

Meer info ?

Tool voor gedeelde energiefacturering beschikbaar op aanvraag bij de facilitator.

3. BETALING EN FACTURATIE VAN GEREĞULEERDE KOSTEN

Ter herinnering: De gedeelde elektriciteit loopt via het openbare net en is daarom onderworpen aan gereguleerde tarieven, waarvan het bedrag kan worden verlaagd afhankelijk van de omvang van het gedeelde gebruik (zie [De perimeter van het deelproject bepalen](#)).

Voor de betaling van deze kosten stuurt Sibelga de gemeenschap **één enkele factuur voor het volledige gedeelde volume**:

- Eenmaal per jaar: als alle deelnemers een aansluitingscapaciteit van 56 kVA of minder hebben.

De factuur wordt 25 werkdagen na de maand van de jaarlijkse lezing voor de deelnemers verzonden;

- Maximaal vier keer per jaar: als een van de deelnemers een aansluitvermogen van meer dan 56 kVA heeft. De factuur wordt 25 werkdagen na de validatie van de gegevens voor de deelnemers verzonden.

Het bedrag van de factuur moet binnen 15 kalenderdagen na de datum van verzending worden betaald. In geval van niet-betaling binnen deze termijn wordt een herinnering of ingebrekestelling verstuurd en worden de portokosten gefactureerd.

De gemeenschap berekent deze gereguleerde kosten door via de factuur van elke deelnemer, overeenkomstig de voorwaarden van de kostendelingsovereenkomst.

Het in- en uitstappen van deelnemers beheren

Elke deelnemer blijft vrij om de deling te verlaten, overeenkomstig de voorwaarden van de overeenkomst. Bovendien kunnen andere deelnemers zich bij het delen aansluiten nadat deze is begonnen.

Deze in- en uitstappen van deelnemers gaan gepaard met administratieve stappen, zoals het ondertekenen en opgeven van overeenkomsten of het melden van wijzigingen aan Sibelga.

5. VERGEMAKKELIJK VAN DE UITVOERING EN VAN HET BEHEER VAN HET DELEN

Om de uitvoering van uw uitwisselingsproject in uw gebouw te vergemakkelijken, kunt u contact opnemen met de **Facilitator "Energiedelen en Energiegemeenschappen"**, een dienst aangeboden door Leefmilieu Brussel.

Deze facilitator begeleidt u bij elke stap van de uitvoering van uw deelproject en stelt verschillende instrumenten voor om de ontwikkeling en het beheer ervan te vergemakkelijken.

Als u gebruik wilt maken van de hulp van de facilitator, hoeft u alleen maar de [online vragenlijst](#) in te vullen. De facilitator zal dan contact opnemen met de projecteigenaar om de ondersteuning te starten. De steun is gebaseerd op het **beginsel van niet-substitutie**, volgens hetwelk de acties die nodig zijn voor de uitvoering van het project worden ondernomen door de projectleider, met de steun van de facilitator.

Facilitator energiedelen en energiegemeenschappen

facilitator-edeg@leefmilieu.brussels

www.leefmilieu.brussels/energiedelen

6. WOORDENBOEK VAN GEMEENSCHAPSLEDEN

Gemeentelijke overheid : Het begrip gemeentelijke overheid omvat de gemeenten, intercommunale verenigingen, OCMW's, gemeentelijke vzw's, verenigingen van hoofdstuk XII, gemeentebedrijven, het Iris-ziekenhuisnetwerk, Berg van barmhartigheid, politiezones en instellingen belast met het beheer van de temporaliën van de erediensten.

Onderneming :

- Elke natuurlijke persoon die een zelfstandige activiteit uitoefent;
- Elke rechtspersoon ;
- Elke andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid.

- Niettegenstaande het voorgaande zijn de volgende personen geen ondernemingen:
- Elke organisatie zonder rechtspersoonlijkheid die geen distributiedoel nastreeft en niet daadwerkelijk distribueert aan haar leden of aan personen die een beslissende invloed uitoefenen op het beleid van de organisatie ;
- Elke publiekrechtelijke rechtspersoon die geen goederen of diensten op een markt aanbiedt ;
- De federale Staat, de gewesten, de gemeenschappen, de provincies, de hulpverleningszones, de prezones, de Brusselse agglomeratie, de gemeenten, de intercommunales, de binnengemeentelijke territoriale organen, de Franse Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Middelgrote onderneming: een onderneming met minder dan 250 werknemers en een jaarlijkse omzet van niet meer dan €50 miljoen of een jaarlijks balanstotaal van niet meer dan €43 miljoen.

Kleine onderneming: een onderneming met minder dan vijftig werknemers en een jaarlijkse omzet of balanstotaal van maximaal €10 miljoen.

KMO : Kleine en middelgrote onderneming

Overheden: Het begrip overheid is breder dan dat van lokale overheid en omvat federale, regionale en communautaire overheden, lokale overheden en organisaties van openbaar belang, Europese en internationale instellingen en alle verenigingen die door een of meer van deze overheden gevormd zijn.